Välkommen till digital frågestund om katalogisering i Libris

2022-09-19 , kl. 10-11.30

Mikrofoner och kameror kommer att vara avstängda för deltagare

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Metadatabyrån

Lanserades hösten 2020, med begränsade resurser.

Kompletteringar 2020-2022: mer anvisningar, fler arbetsflöden.

Hösten 2022: extra satsning.

National Library of Sweden

Extra satsning 2022

Mål:

Det ska vara lätt att hitta och använda informationen i Metadatabyrån

- Förnyat gränssnitt, i samarbete med webbyrå
- Klarspråksarbete, i samarbete med en konsultbyrå

National Library of Sweden

Tidplan

September-Oktober: effektkartläggning, kontakter med användare

November-December: design och utveckling

Januari-Februari: lansering, justeringar

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Att navigera i Metadatabyrån

- Meny
- Sök
- Hitta snabbt-länkar
- A-Ö-lista

National Library of Sweden

Att använda Metadatabyrån

Använd gärna Metadatabyrån parallellt med katalogiseringsverktyget, till exempel i en egen flik bredvid. Läs instruktionerna och följ dem.

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Prenumerera på nyheter

- Anmäl din e-postadress via nyhetssidan

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Flerbandsverk och ISBN

Jag tycker mig ha sett två varianter för hur man katalogiserar flerbandsverk där delarna har unika ISBN samt ett gemensamt för setet (frågan rör särkatalogisering).

Vilken av varianterna är korrekt:

1. **Unikt ISBN under identifikator och det gemensamma under indirekt identifierad av.**
2. **Allt under unik identifikator.**

Exempel:

The complete Icelanders. 1. [Vinland ; Warriors and poets]
&
Islänningasagorna. 4

National Library of Sweden

Flerbandsverk och ISBN (2)

- Identifikator för manifestationen
- Fler volymer med ISBN för manifestationen som helhet och enskilda volymer
- Parallellregistrering

National Library of Sweden

Boxar och ISBN

Vi har fått en box (i kartong) med 10 pocketböcker av Camilla Läckberg.

I vanliga fall när vi får in boxar innehållande ett flertal böcker slänger vi boxen och katalogiserar böckerna separat.

I detta fall har vi en box med ett eget ISBN (och böckerna har sina egna ISBN) och vi undrar om boxens ISBN bör redovisas i respektive bibliografisk post för böckerna?

Vi avser inte att ha bestånd på boxens bibliografiska post.

Olika ISBN i publikationen och på förpackningen

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Bandtyper vid postimport

Hur ska man förhålla sig till importposter där samma post representerar olika bandtyper?

- Allmänna anvisningar om identifikatorer och ISBN:
  Generella anvisningar, Manifestation (Instans), Identifikator för manifestationen
  Materialtyper, Tryckta monografier, Identifikator för manifestationen – ISBN

- Anvisningar för hantering av ISBN vid import från andra källor:
  Specialanvisningar, Postimport i Libris, Manifestation (Instans), ISBN

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Grupptitlar vid postimport

Ska grupptiteln översättas när man importerar en post eller kan man bara låta det vara?

- Anvisningar för grupptitlar:

  Generella anvisningar, Verk och uttryck, Föredragen titel för verket, Föredragen titel för en samling av verk av en agent

  Specialanvisningar, Postimport i Libris, Verk och uttryck, Föredragen titel för verket

National Library of Sweden

Utgivningsuppgift

Om det i boken står:

Published 2022 by Solaris an imprint of REBELLION Publishing Ltd, Riverside House Osney Mead, Oxford, OX2 oEs, UK

Och det i den preliminära Librisposten står:

Primär utgivning: Förenta staterna : REBELLION, 2022

Är det då Rebellion som ska anges och inte ’imprintet’ Solaris (som i detta fall står på titelsidan)?

Om Rebellion är rätt, ska Förenta staterna ändas till UK?

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Tillverkningsuppgift

På den digitala kursen förra våren berättades att uppgifter om tillverkningsuppgift är obligatoriskt, men det anges nästan aldrig på engelska titlar verkar det som.

Ska man då ändå ange tillverkningsåret och då inom klammer (hämtat från t ex copyrightår)?

Om man INTE har någon sådan uppgift alls, är posten på minimi-nivå då?

- Uppgift om utgivning saknas i manifestationen

National Library of Sweden

Beskrivningsnivåer

Vad ska ingå på miniminivå?

Om man inte har uppgift om originalets titel på skönlitterärt verk, är posten då på miniminivå?

Jag undrar om det stämmer att NB-nivån så gott som alltid ska ligga kvar vid postimport? Jag ändrar den till mini när jag behöver ange *Romanisering ej kontrollerad* enligt anvisning. Det händer någon gång att jag behöver ändra i posten på ett sätt som gör att det känns missvisande att den står kvar som NB-nivå.

- Anvisningar om kärnelement och obligatoriska element samt beskrivningsnivåer:

  Generella anvisningar, Kärnelement och obligatoriska element

  Generella anvisningar, Specialanvisningar, Adminmetadata i Libris, Beskrivningsnivå

  Generella anvisningar, Specialanvisningar, Postimport i Libris, Adminmetadata – Postimport, Beskrivningsnivå

National Library of Sweden

MARC-koder och genre/formtermer

Vad ska anges i genre/form?

- Genre/formtermer från kontrollerade vokabulär
  Ämnesord och genre/form, Ämnesord och genre/form i Libris

- Termer som motsvaras av MARC-koder
  Materialtyper, Tryckta monografier, Exempel på användning av genre/form

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Medverkan

Tecknade serier är krångliga tycker jag. Ofta anges en mängd medarbetare (som färglagt, ”lettering” etc.)

Behöver man verkligen ange alla?

- Anvisningar för vilka relationer mellan en resurs och agenter knutna till resursen som är kärnelement respektive obligatoriska element:

  Generella anvisningar, Relationer, Relationer till agenter

  Generella anvisningar, Kärnelement och obligatoriska element, Relationer

National Library of Sweden

Cxz

Jag undrar vad praxis är gällande att ändra i befintliga poster. Om jag tycker att något saknas i en post som någon annan har gjort, kan jag ändra i den, utan att meddela?

Om en post är märkt Preliminär, Miniminivå eller Förhandsinformation – kan jag ändra och ta bort och lägga till hur mycket jag vill då utan att meddela de som har bestånd?

- I Metadatabyrån finns en länk till information om ändringsmeddelanden i Libris:
  Ändringsmeddelanden cxz

- För NB poster: skriv först till nb@kb.se och fråga innan ni ändrar något

National Library of Sweden

Sammanfattning av innehåll

Librispraxis enligt Metadatabyrån:

”Ge en kort objektiv redogörelse för objektets innehåll, såvida inte någon annan del av beskrivningen ger tillräcklig information.”

I det här fältet ligger nuförtiden ofta sammanfattningar av säljande karaktär som kommit in via Bokinfo. Engelska böcker har ofta ännu längre texter med förlagsreklam i detta fält. Jag är medveten om att NB inte tar bort dem, och inte heller lägger tid på att redigera dem. Men, är det tillåtet att ta bort fältet om jag bedömer att texten är väldigt subjektiv eller innehåller många felaktiga tecken?

Vore intressant att höra era synpunkter på detta.

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Poster för e-pliktsmaterial

Vad får man göra med dem?

- I Metadatabyrån finns anvisningar för e-pliktsposter:
  E-plikt i Libris

National Library of Sweden

Katalogiseringsspråk

Om jag hämtar en post från annan källa och katalogiseringsspråket är ett annat än svenska, hur gör jag om jag har behov av att lägga till t.ex. genre och ämnesord på svenska?

Finns det en gräns för vad och hur mycket jag kan lägga till på svenska och ändå ha kvar det ursprungliga katalogiseringsspråket?

- Anvisningar om katalogiseringsspråk:

  Specialanvisningar, Adminmetadata i Libris, Katalogiseringsspråk

  Specialanvisningar, Postimport i Libris, Adminmetadata - Postimport

National Library of Sweden

Dewey-import Andra källor

Hur ska man tänka kring parallell upplagebeteckning under DDK-klassifikation?

Bör parallell upplagebeteckning alltid ändras till 23/swe efter kontroll, alltså även då ingen ändring görs utan lagd DDK accepteras? Jag tycker det är väldigt sällan som andra Librisbibliotek lagt till 23/swe, alltså även sådana bibliotek som följer Dewey.

- I Metadatabyrån finns anvisningar för hur man ska göra med DDK-klassifikation vid postimport:
  Specialanvisningar, Postimport, Verk och Uttryck, Deweyklassifikation

National Library of Sweden

Ämnesord från tesaurusen Queerlit

Är det okej att använda Qlit-ämnesord, eller är termerna endast avsedda att användas av de som arbetar med listan?

Hur ska man tänka kring termer som finns i Qlit som saknas i Sao? Ska man använda Qlit då?

Informationstext kommer att skickas ut.

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Ämnesord för fack och skönlitteratur?

Är det rätt uppfattat att samma ämnesord kan användas både på skönlitteratur och facklitteratur?

I Metadatabyrån finns information om de båda termsamlingarna:

Ämnesord och genre/form, Svenska ämnesord, Särskilda områden, Skönlitteratur för vuxna

Om termsamlingar för genre/formtermer:

Ämnesord och genre/form, Svenska ämnesord genre/form

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Geografiska ämnesord

Här är så mycket trassel. Ge tips på allt allt allt inom detta ämne – hur gör man i verktyget, underindelningar, svenska/utländska städer. Det är lätt att råka länka till helt andra typer av entiteter.

I Metadatabyrån finns anvisningar för hur geografiska ämnesord ska formuleras:

Ämnesord och genre/form, Svenska ämnesord, Typer av ämnesord, Geografiska ämnesord

National Library of Sweden

Verk i Libris 1

Ett BIBFRAME-verk motsvarar verk och uttryck i RDA.

Förutsättningar:

Vår katalogiseringsstandard är RDA som bygger på IFLA LRM

Formatet i Libris är BIBFRAME

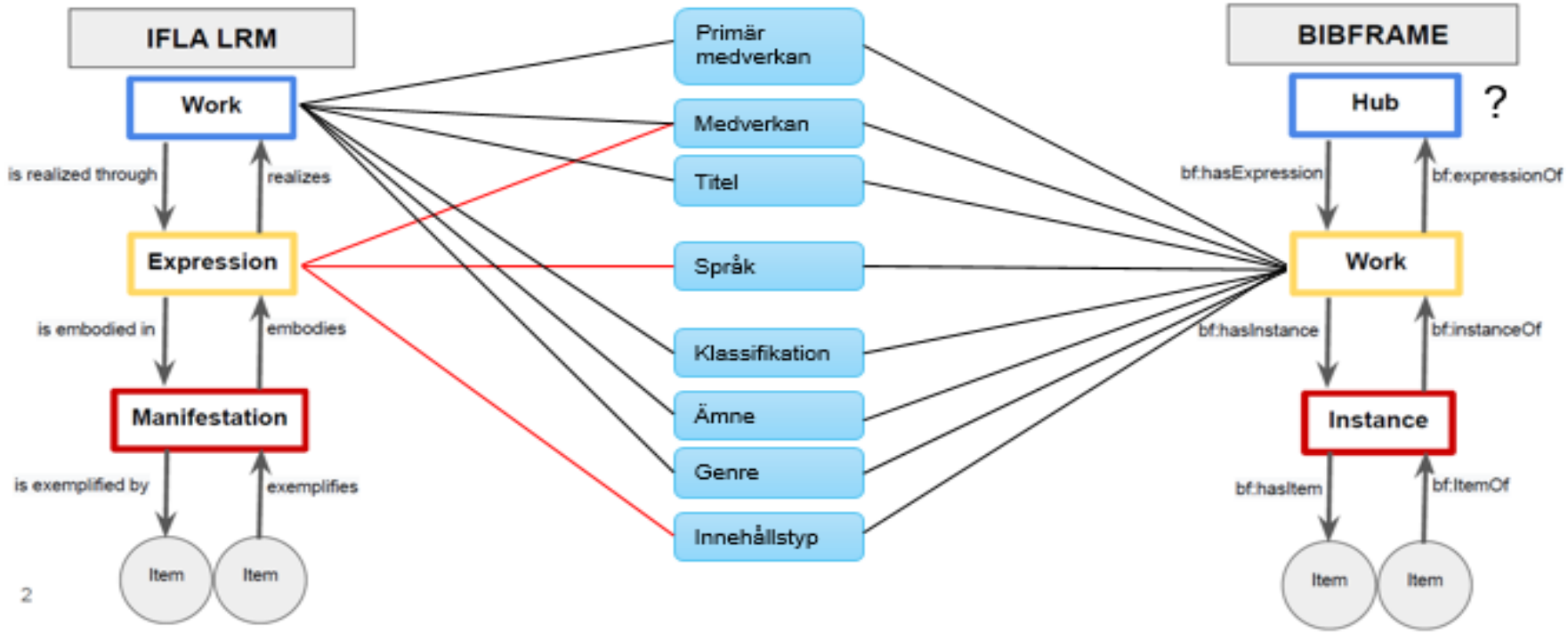

National Library of Sweden

Verk i Libris 2

När en egenskap som hör till RDA:s uttrycksnivå ändras, uppstår ett nytt BIBFRAME-verk:

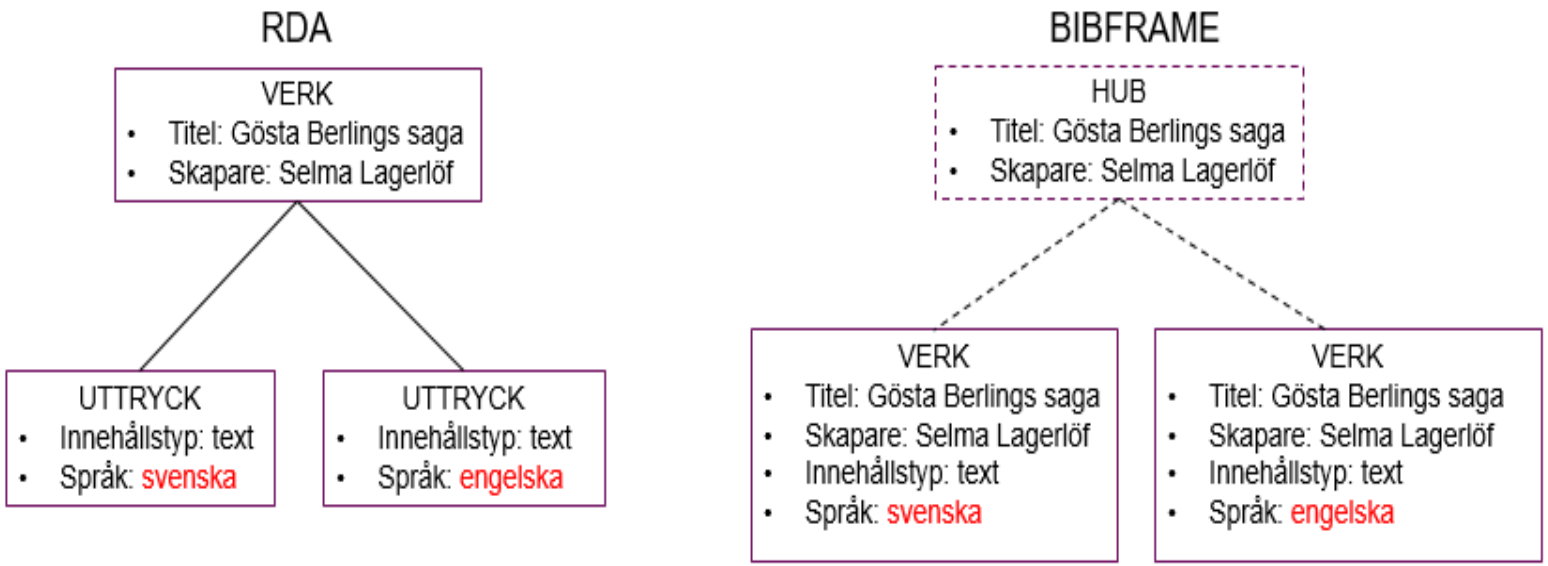

National Library of Sweden

Verk i Libris 3

Steg 1: Skapa kluster av instanser som manifesterar samma verk.

Delmängd av Libris som uppfyller följande kriterier:

- Skönlitteratur
- Monografier
- Text
- Svenska
- Ej aggregat (instans som manifesterar flera verk)

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Verk i Libris 4

Steg 2: Bryta ut verk från klustren.

- De utbrutna verken kommer att vara BIBFRAME-verk.
- Det innebär att de innehåller egenskaper som är knutna till RDA-entiteterna Verk och Uttryck.

National Library of Sweden

Verk i Libris 5

Förberedelser inför klustring och utbrytning av verk

- Berika Medverkan och funktion med data från andra lokala verk i samma kluster samt från upphovsuppgifter i instanserna
- Länka olänkade agenter
- Flytta Sammanfattning av innehåll från Verk till Instans då de lokala verken i klustren kan innehålla olika sammanfattningar
- Hur ska vi göra med ämne, klassifikation, genre/form-termer som skiljer sig mellan lokala verk i klustren?

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Verk i Libris 6

Dessutom:

- Förbättringar av gränssnitt och sök
- Tester
- Kommunikation
- Uppdatering av praxis i Metadatabyrån
- Importer och exporter ska fungera

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Kontaktvägar

- Frågor om katalogisering: katalogsupport(a)kb.se
- Frågor om agenter och auktoritetsarbete: auktoritetsgruppen(a)kb.se
- Frågor om ämnesord eller genre/formtermer: amnesord(a)kb.se
- Frågor om klassifikation: dewey(a)kb.se
- Frågor om Libris (teknisk support, exportfrågor, inloggning): libris(a)kb.se

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden